

הסיפור הסודי על חשבון הדולרים של יצחק רבין: איך הזהיר אותו „העולם הוודי“ מי עמד מאחורי הפיצוץ?

איתן בנצור (משמאל) עם אבן החוקר לא נסע

עובדי גרירות ישראל, וכי מגיע לו להידפק על טיפשותו. בדיקות שעשיתי אחרי השיחה העלו כי איתן בנצור מכהן כציר ישראל בווינגטון, וקודם לכן היה ראש-לישכתו ואיש-אמונו של אבא אבן. הכל היה ברור לי עתה, והתוכנית היתה מובנת. יכולתי, כמובן, להמתין עד לשובו של החוקר עם הקבלה, ולדאוג לכך שאקבל את הסיפור ולפרסמו. אולם היו לי כמה הרהורים נוספים. הימים חלפו, והגיע כבר סוף אוקטובר. היה ברור כי פרשיות ירדן ועופר נגרומונה נזק כבד ביותר למישר-לגת-העבודה. למערכה נגד השחיתות היו השלכות פוליטיות מרחיקות-לכת, הרבה מעבר למטרה. לא רציתי לתת יד לקנוניה להפלת רבין. סיפרתי את הידוע לי לעורך העולם הזה, אורי אבנרי, והוא הסכים כי יש למנוע את הפלתו של רבין. הוא

אורי אבנרי עם רבין המידע נמסר

לאה רבין

החשבון השני לא נסגר

הציע כי הוא מצידו יזהיר בהזדמנות הראשונה את רבין, וכי אני אעביר את מלוא המידע שבידי לידעת רבין, באמצעות אנשי לישכתו, כדי שיוכל להכשיל את המזימה. (לפני כחודש קיבלתי תימוכין לצעד זה מכיוון בלתי צפוי. רכשתי את האוטוביוגרפיה של ג'ק אנדרסון, מגדולי העיתונאים האמריקאיים. הוא סיפר כי בשעתו חשפו הוא והעיתונאי דרו פירסון פרשת-שחיתות, שנגעה לירידי של מי שהיה אז יושב-ראש הסנאט ואחר-כך נשיא, לינדון ג'ונסון. ג'ונסון ביקש מהם לגנוז את המידע. השניים היו אז תומכיו של הסנאטור אסטס קיפור בר, שלחם בשחיתות ובפשע המאורגן, והם הבטיחו לג'ונסון כי המידע ייגנוז אם ג'ונסון ואנשיו יתמכו בור עיזה הקרובה של הדמוקרטים (במועמדות של קיפור. שני הצדדים קיימו את ההסכם).

תחילה ניסיתי למסור את המידע למנכ"ל מישרד ראש-הממשלה, עמוס עירן, אלא שהוא נעדר באותה עת ממשרדו. דומני כי שהה בחו"ל. קבעתי פגישה עם מנהל לישכת ראש-הממשלה, אלי מיוזחי. נפגשנו בפני צריה רימני, ברחוב איבן-גבירול, מכיוון שהיה עליו להיות עם ראש-הממשלה בבית ציוני אמריקה הסמוך. סיפרתי לו את כל הידוע לי, מבלי להסתיר דבר. קבענו פגישה נוספת כעבור כמה ימים, ובה הודת לי בשם הקדקדק (כך קרא לראש-הממשלה). הוא אמר כי הקדקדק בדק עם אשתו, והתברר כי אכן היא לא סגרה את החשבון, שהיה להם בבנק בשעה שכינן כשגירי. כאשר העמיד אותה על חומרת העניין, השיבה כי

בקרוב, בנובמבר, יסעו שניהם לארצות-הברית לביקור רשמי, ואז תסגור את החשבון.

אלי מיוזחי גם הוסיף כי מלבד זאת הזמין רבין את אבן לשיחה בארבע-עניינים. והודיע לו כי כל העניין ידוע לו. מובן שאבן הכחיש הכל, אולם כאשר פגשתי את החוקר, כעבור כמה ימים, ושאלתי לגבי הנסיעה שלו לווינגטון, השיב כי אבן רותח, מכיוון שרבין יודע את הכל, והנסיעה בוטלה.

בינתיים נדחתה נסיעת ראש-הממשלה לארצות-הברית לחודש פברואר. אולם אני הייתי סמוך ובטוח כי הסכנה חלפה. לכן, כאשר נפגשתי עם ידידי משכבר הימים, דן מרגלית, שהיה באותה עת סופר הארץ בווינגטון, ואשר בא ארצה לביקור, לא חששתי כאשר ניגש אל שנינו החוקר וקבע עם מרגלית פגישה במועד ובמקום אחר, לידון ב„נושא חשוב ביותר“ נישחתי, כמובן, כי החוקר עומד לספר למרגלית את עניין החשבון של רבין, אולם הייתי סמוך ובטוח כי החשבון סגור ומסוגר. מרגלית עצמו הכחיש באוזני השבוע כאילו היתה פגישה מעין זו, וכי המידע בא מפי איש זה.

לכן לא היה איש נדהם ממני כאשר התפרסמה פרשת חשבון-הדולרים של ראש-הממשלה על-ידי מרגלית. בהזדמנות הראשונה שבאה לידי — היה זה ביום השישי אחרי הודעת רבין על התפטרותו — יצרתי מגע עם עמוס עירן, מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה. סיפרתי לעמוס את כל הסיפור, וביקשתי לבדוק אם אבן מסר בשעתו אלי מיוזחי את המידע, או שמא הכשיל את רבין ככוונה. עירן שכב באותו יום בביתו, כשרגלו שבורה, אך למרות זאת נסע לביתו של רבין. מאוחר באותו יום התקשר עימי ומסר כי מיוזחי אכן מסר בשעתו את המידע. רבין ביקש מאשתו לסגור את החשבון בבנק. בעת ביקורם בווינגטון, היא אכן נכנסה לבנק, שבו היו להם שני חשבונות, האחד עובר-יובה והשני חשבון-חסכונות. לאה רבין סגרה חשבון אחד, העובר-יובה, אך השאירה את השני. בעלה לא ידע כי חשבון אחד נשאר פתוח. כאשר ביקש מרגלית להפקיד כסף בחשבון של רבין, יכול היה לעשות זאת, כיוון שנשאר חשבון פעיל.

שאלתי את עירן מדוע אין רבין אומר זאת, שהרי ברור כי אינו אשם בכל הפרשה. עירן השיב כי הדבר ייראה כהסתלת האחריות על אשתו, ואין רבין מוכן לכך. הוא בעל-החשבון כמהו, הוא הבעל, והוא יישא בכל הנזק. גם אם אשתו שגתה וגרמה לפרענות, רבין, ציין עירן, לא יסען לעולם כי אשתו אשמה ושהוא חף מפשע. לימים, כאשר סיים דב גולדשטיין את כתיבת הספר של יצחק רבין, נפגשתי עימו וסיפרתי לו את המיקרה. גולדשטיין לא ידע כלום על העניין, ואמר כי רבין כתב את הגירסה המופיעה בו כיום. הוא הבטיח לדבר עם רבין, וחזר וסיפר לי כי אמנם רבין מאשר כל מילה מדבריו, אך שוב, אין הוא מוכן להטיל את האחריות על אשתו, ולכן כתב מה שכתב.

יגאל לביב

ב סיפור, העומד להופיע בקרוב, כותב ראש-הממ"ר שלה-לשעבר, יצחק רבין, על פרשת חשבון-הבנק, שהביא להתפטרותו, את הדברים הבאים: „כשישה חודשים לפני שהחשבון התגלה, העביר עיתונאי ישראלי ידוע מידע לאחד מאנשי לישכתי, שבו נאמר שגורמים מסויימים ממפלגת-העבודה יודעים על החשבון ומתכוונים לנצל זאת נגדי בשעה הראויה מבחינתם. הם אף שלחו חוקר לווינגטון, שהיה לו איש-קשר בשגרירות, שהיה אמור לסייע לו לגלות את החשבון. מדוע לא הוריתי בשלב זה על סגירת-החשבון? פשוט, התעלמתי מהמידע. עבורי היתה זו טעות טראגית.“

דברים אלה של רבין נכונים בחלקם. כיוון שאותו עיתונאי, שהעביר את המידע, הייתי אני, יודע אני את הפרשה כולה וכיצד באמת התפתחה, מי היו ראשי מישר-לגת-העבודה, שרצו לנצל את החשבון של רבין, ומדוע החשבון לא נסגר. פרטים אלה נשמרו עד כה ללא פירסום. אולם עתה, שמתחילו אותם הגורמים במפלגת-העבודה, שחיסלו את רבין באמצעות החשבון, לנסות להילחם בו ביגלל פירסום פרשיה זו ואחרות, מן הראוי לפרסם את האמת המלאה.

הכל התחיל בספטמבר 1976, כשנודע לי באקראי כי אם אתאזר בסבלנות, אקבל את הסקופ הגדול של חיי. היה זה אחרי פירסום הפרשיות המסעירות של צבי רכטר ואשר ירדן, ובמקביל לפירסומי על פרשת השר המנוח אברהם עופר.

האיש שרמו לי רמזים אלה חזר וטען כי כל מה שכתבתי עד כה הוא כלום לעומת מה שאקבל. אבל, אמר האיש, עלי לחכות עד שיחזור מנסיעה לווינגטון. שם עליו לקבל מיסמך שאותו ימסור לי עם שובו. האיש, שנקרא לי מעתה ואילך „החוקר“, כפי שהגדירו יצחק רבין (לא נמסר את שמו, בגלל הנסיבות הטראגיות האישיות שהוא שרוי בהן) רמז לי כעבור כמה ימים כי מדובר בראש-הממשלה. יותר הוא לא היה מוכן להוסיף. החוקר היה ידוע לי היטב כנאמנו ואיש-אמונו מכל הבחינות של שר-החץ לשעבר אבא אבן. ידעתי כי הוא קשור עימו בקשרי-עבודה ובחקירות. עושה למענו שליחויות רבות. הוא גם היה קשור בחברים נוספים של צמרת מפלגת-העבודה, וקודם לכן היה המוציא-לפועל של ווארטה עופר המנוח, וקודם לכן היה המוציא-לפועל של פינחס ספיר. לכן התייחסתי באמון מלא לרמזים שרמו, ונסיתי לדלות מכל מקור אפשרי מידע נוסף, הרבה לא הצלחתי. עד שיום אחד, בעברי ליד קפה אקסטרודוס בתל-אביב, ראיתי את החוקר משוחח עם עוזרו של אבן.

השניים נהגו להיפגש לעתים קרובות, כאשר נהג היה מעביר את בקשותיו של אבן ומקבל עבורו מימסרים. התקרבותי לשולחנם, מבלי שראו אותי, וישבתי לידם, כאשר עמוד בטון מסתיר אותי, וכך יכולתי לשמוע את השיחה. מן השיחה הבנתי כי אבן מחכה להודעה מאיתן בנצור, שיש לו מיספר החשבון, ברגע שתגיע ההודעה יטוס החוקר לווינגטון, יפקיד כסף בחשבון ויביא את הקבלה, ואז יחולט מה ייעשה בה. השניים לענו לרבין, הממשיך להחזיק חשבון בבנק שבו יש חשבונות לכל

היה עוד צלף שלישי, שתקן ודייקן, שצלף ממקום-סתר ושהוריד בזה אחר זה את הדמויות שמסביב לרבין, כמו צלף-מומחה המוריד בדייקנות ציפורי-הרסינה בגלריה-שליירי בלונה-פארק. היו לו מטרות משלו.

אך המביצע המכריע, שנמשך יום אחרי יום, שבוע אחרי שבוע, היה זה של פרס. בפעולה עקשנית, סבלנית, שיטתית, השמיט את הקרקע מתחת לרגלי רבין.

פרטים רבים על אינטריגות אלה פורסמו, במרוצת השנים ההן, מעל עמודי העולם הזה. ידענו מה מתרחש, והשיטה היתה גלויה לעינינו. לפחות בפרשה אחת הייתה מעורב אישית. כדאי לספר אותה, כי היא מלמדת

הרבה על השיטה כולה. הייתי חלוק עם רבין על נושאים רבים, ובראש וראשונה על הנושא הפלסטיני. עוד בשנות ה-50 הגעתי למסקנה כי האינטרס החיוני של ישראל, המדיני והביטחוני, מחייב את הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה. רבין היה — ונשאר — מתנגד קיצוני של גישה זו. הוא רואה ברעיון המדינה הפלסטינית סיכון חמור ביותר. התוכננו על כך עוד בעת כהונתו כשגריר ישראל בווינגטון.

ב-1974 נוצר מגע ישיר ביני ובין אחד מראשי אש"ף, סעיד חמאמי, נציג אש"ף בלונדון, שקיבל על כך אישור מפורש מידי יאסר ערפאת. הודעתי על כך לרבין. הוא לא זז מעמדו הנוקשה נגד העניין הפלסטיני ואש"ף, אך היה די נבון כדי להכין